

«Ніхто не забутий, ніщо не забуто...»

До
100-річчя
від дня
народження
партизана-
героя
Максима
Сергійовича
КОРНІЙЧУКА

«Невловимий Саша ЖАЛОВ»

РОЗПОВІДЬ ДОНЬКИ ПАРТИЗАНА

Вінниця, 2011

★ *«Ніхто не забутий, ніщо не забуто ...»*

З ІСТОРІЇ
ДРУГОЇ ПАРТИЗАНСЬКОЇ БРИГАДИ

ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ПАРТИЗАНА-ГЕРОЯ
МАКСИМА СЕРГІЙОВИЧА КОРНІЙЧУКА

«Невловимий Саша ЖАЛОВ»

РОЗПОВІДЬ ДОНЬКИ ПАРТИЗАНА

Вінниця, 2011

УДК 821.161.2-94

ББК 84.4УКР6-49

П - 33

Авторський текст:

М.М. Пирогова

Упорядкування і дизайн:

Ю.П. Нагорний

Передмова

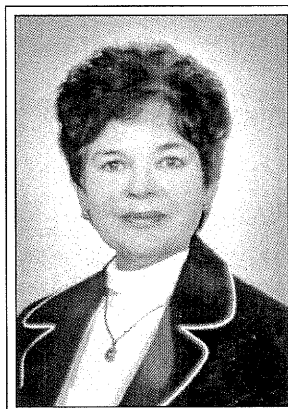
М.Ф. Каменюк

Майя Пірогова (Корнійчук):

«Я вдячна небайдужим...»

Розповідь моя буде про небайдужих до нашого минулого, людей, яких не затьмарили в сьогоденні сучасності прибутки, вигода, матеріальні цінності. Внутрішнім стержнем цих людей є дещо більше - це збережені і примножені від нашого минулого - духовні цінності.

Я вдячна долі, що саме ці люди зустрілись на моєму шляху, тернистому до істини та правди. На жаль, це трапилось трохи запізно, коли в чеканні пройшли роки. Але я вдячна буду цим людям, які мене зрозуміли і залишились небайдужими, отже. Вони мені допомагали відновлювати історичну справедливість, особливо щодо великого вкладу в Перемогу партизанського руху на Вінниччині, ролі 2-ї партизанської бригади ім. Сталіна, в якій нараховувалось на січень 1944 р. 3200 бійців-партизанів, солдатів тилу. Тому і Вінниччину, де діяла розгалужена сітка партизанського руху, називали партизанським краєм.

Слова вдячності починаю з співавтора по повісті **Нагорного Юрія Павловича**. Його знала ще молодим комсомольським ватажком Ладжигина. Він користувався ще в ті роки авторитетом, особливо у молоді. Завжди чесний, принциповий, вмів вислухати і допомогти. Молодь тягнулася до нього і пам'ятають по сьогоднішній день, як вмів організувати дозвілля, вечори, направляючи молодь на добрі справи. Якщо потреба була,

вмів відстояти свою думку і захистити кого було треба. Для нього правда і істина понад усе.

З ним я поділилась думкою, щодо висвітлення в пресі партизанської теми. Ознайомила зі своїм архівом, документами. І з того часу почалась поступово проводитись робота по вдосконаленню моєї праці (рукопису) майбутньої книги.

Після перших його публікацій в обласній газеті "Вінниччина", я переконалась, що саме йому довірила цю справу.

На нашій Подільській землі проживають патріоти краю, які заслуговують уваги і подяки. Тож про них повинні дізнатись земляки. Щаслива доля зводила мене з цими чудовими людьми. Серед них - **Гамарник Олексій Андрійович**. У 2008 році у с. Кальник Іллінецького району відбулося відкриття пам'ятника легендарному партизану, командир загоно ім. Чапаєва - І. І. Калашнику. Серед присутніх гостей був і він. Коли я висловила свою думку, щодо цієї події і роль 2-ї партизанської бригади ім. Сталіна, у визволенні рідного краю з під німецько-фашистських загарбників, про

велику кількість архівних документів, то до мене підходили особи, яких зацікавила ця тема.

Підійшов і Олексій Андрійович, дав свою візитівку, сказавши: - "Передзвоніть мені і будемо разом добиватись". Він виявився одним із небагатьох, хто найбільше проникся планами, які я виношувала роками. Після цього у мене знову відродилося бажання і впевненість продовжувати розпочату роботу. Адже, те що зібрано за роки, не повинно піти в небуття, а з ним і правда.

Працюючи лікарем, Олексій Андрійович займається багато років громадською роботою, не за плату, - за велінням совісті. Він же є голова м/о УНП, головою м/о В. Стуса. Побував у Києві, у глави комісії у справах партизан і підпільників при ВР України, в секретаріаті Президента України.

За його ініціативою та сприянням було послано клопотання на ім'я Президентів України В.А. Ющенка у 2009 році, а в 2010 році на ім'я Президента В. Ф. Януковича (поновлено) про присвоєння (посмертно) М.С. Корнійчуку звання Героя України.

Ці клопотання розглядались адміністрацією області та уповноваженими членами комісії. Так, головою облдержадміністрації Домбровським Олександром Георгійовичем надіслане клопотання в 2009 році на ім'я Президента В. А. Ющенка, а у 2010 році поновлено Демішканом Володимиром Федоровичем.

Висловлюю подяку голові обласної адміністрації **Джизі Миколі Васильовичу** за його сприяння коштами на видавництво книги. Микола Васильович поряд з важливими питаннями економічного розвитку області сприяє підняттю на належний рівень духовності громадян. Переконана, що за його сприяння все, що не вдалося попередникам, буде доведене до успішного, справедливого завершення.

Заступник губернатора **Спірідонова Любов Михайлівна** займалась цим питанням, докладала багато зусиль. Любов Михайлівна заслужила своєю працею в обласній державній адміністрації повагу і авторитет у вінничан, тому що вона не байдужа до проблем людей і суспільства.

Слова вдячності висловлюю комісії у справах партизан і підпільників при ВР України, зокрема голові комісії **Конькову Василю Олександровичу**, його заступнику **Василію Максимовичу Сатуріну**. Вони розглянули звернення губернатора і комісія своїм рішенням підтримала пропозицію Вінницької державної адміністрації про представлення (посмертно) до звання Героя України Корнійчука М.С.

Своїм рішенням вони відновили історичну справедливість, в тому числі і роль керівника і організатора підпільно-парти-

занського руху М. С. Корнійчука.

Партизанське вогнище слави і пам'яті не згасне у нашій країні. Адже, комісія у справах партизан і підпільників України на чолі з головою залишається ватажком партизан і підпільників, мертвих і живих, відстоюючи правду і справедливість їх подвигу. І на жаль, у них ще буде вистачати довго роботи з цих питань

Вдячна я **Крижанівському Миколі Миколайовичу**, заслуженому вчителю України, отаману обласного Товариства Козацтва, генерал-лейтенанту, скульптору. У цієї різнобічно талановитої людини проявився неабиякий талант скульптора.

Він підготував ескіз до пам'ятника М. С. Корнійчуку, зробив погруддя. Ця людина творець, посилає майбутнім поколінням, кращу частину себе - не смертне тіло, а саму особистість, відбиток своєї душі.

Дякую також **Кушніру Василію Івановичу**, члену ради обласної організації УНП. Ця мудра, врівноважена, наполеглива людина дивиться в майбутнє. Він один із перших включився у відновлення історичної справедливості і по відношенню до М. С. Корнійчука.

Один із перших допомагав коштами для майбутнього пам'ятника, давав поради. Вдячна йому за подарований диск мого документального фотоальбому 2-ї партизанської бригади. Діяльність партизан бригади особливо його зацікавила і він навіть залишив копію в офісі партії.

Велика моя вдячність **Кучеру Миколі Івановичу** - голові обласної організації УНП, директору ЗАТ "Миронівський зернопродукт" МХП, відомій людині в багатьох областях України.

При всій його надзвичайно великій зайнятості він знайшов хвилини вислухати і допомогти.

Без його вагомого внеску пам'ятника не було б. Микола Іванович, як сучасний керівник, небайдужий до нашого минулого. І він є взірцем для інших. Керуючи потужним підприємством, він завжди дбає про людей. І до нього, як до людини високого рангу, що зберегла скромність, людяність, звертається постійно багато людей за допомогою. І він допомагає в міру можливостей. Сподіваюсь, що погруддя М.С. Корнійчуку буде незабаром встановлене.

Щиро вдячна голові обласної спілки письменників - **Каленюку Михайлу Феодосійовичу** за те, що знайшов час ознайомитись з рукописом і надати рецензію до книги та сприяння у її видавництві. Розуміючи значимість видавництва книги, Михайло Феодосійович сіє духовне зерно, яке в майбутньому проросте любов'ю та патріотизмом в молодому підростаючому поколінні, наслідуючи приклад наших батьків. І мені пощастило, що саме така людина очолює Спілку письменників області.

Дякую керівникам села Серединки - голові правління **Кавуну Олександровичу Федоровичу**, сільському голові - **Швабському Михайлу Вікторовичу** за громадянську позицію, розуміння і вклад щодо увіковічення світлої пам'яті свого земляка - М.С. Корнійчука.

Висловлюю велику подяку заслуженому журналісту України, краєзнавцю, невтомному працівнику преси і постійного творчого пошуку - **Шевчуку Федору Харитоновичу**. З Федором Харитоновичем часто доводилось спілкуватись, радитись, і він допомагав. На сторінках районної газети та у книзі про СЕРЕ-

★ Я вдячна небайдужим...

динку він висвітлював також епізоди із життя М. С. Корнійчука.

В минулому у с. Устя Бершадського району проживав Швець Петро Іванович, колишній партизан-підпільник, член спілки журналістів (нині покійний). Він особисто знав М. С. Корнійчука і часто друкував нариси про нього. Федір Харитонович є його послідовником і багато своєю працею робить для району та області.

Щире спасибі **Фаїні Аврамівні Винокуровій** - кандидату історичних наук, заступнику директора Державного архіву Вінницької області за її плідну копітку працю із дослідження підпільної та партизанської боротьби на Вінниччині у роки Великої Вітчизняної війни і участі у ній єврейського народу зокрема, а також за методичну наукову допомогу і надані маловідомі архівні матеріали для книги.

Окрема вдячність благодійному **єврейському центру "Хесед Емуна"** і **голові правління Кулявцеву Ізюру Євгеновичу та Гробману Іллі Рувіновичу** за сприяння коштами на видавництво книги на вшанування пам'яті єврейського народу про героїчний опір загарбникам і участі в підпільно-партизанському русі на Вінниччині.

Згадуючи усіх небайдужих не можна не сказати про іллінецьких патріотів, ентузіастів, журналістів та районних керівників колишніх і сучасних, які вшановують пам'ять своїх героїв-земляків, підносять славу Другої партизанської бригади.

Краєзнавець із Кальника - вчитель-пенсіонер, **Мацько Віктор Васильович** впродовж довгих років збирав матеріали про відважного героя-земляка Івана Калашника, а також спогади та відомості про бійців Другої пар-

тизанської бригади. Віктор Васильович допоміг мені з фото і документами, які підтверджують велику пошукову роботу, проведenu працівниками музею.

Хочеться вірити, що історичні набутки невтормного дослідника знайдуть продовження у майбутній книзі.

Відомий на Вінниччині, заслужений журналіст України, **Євген Митрофанович Таранюк** - людина особлива в сучасній журналістиці: мужня, чесна, принципова, яка відокремлює зерна правди і добра від плевел неправди та зла, які, на жаль, занадто у нашому суспільстві. Він чимало зробив для очищення історії звичайної боротьби Другої партизанської бригади та її ватажків від бруду і неправди, перекручень і замовчування. Завдяки його принциповості з'являлися публікації в обласній пресі із світлом правди. Це коштувало йому здоров'я, нервових стресів. Але, завдяки таким патріотам журналістики є надія, що історична справедливість буде відновлена у ім'я майбутнього, для прийдешніх поколінь.

Велика праця патріотів Іллінещини **Мацька В.В.** і **Таранюка Є.М.** із відновлення історичної правди підкріплювалась керівниками району, які розуміли важливість духовного виховання патріотизму молоді на прикладі своїх героїв-земляків. Увічнення подвигу партизанів відбувається не на словах, а ділом - погруддями героїв, музеєм та історично-меморіальним комплексом на місці розташування Другої партизанської бригади.

Хочу згадати колишнього голову Іллінецької райдержадміністрації **Володимира Миколайовича Анікієнка**, голову районної ради **Олега Вікторовича Дмитрика**, голову сільської ради с. Кальник **Павла Олександро-**

вича Корецького. Нинішній голова райдержадміністрації **Володимир Миколайович Ящук** прийняв естафету пам'яті до героїв Великої Вітчизняної війни і хочеться сподіватись, що вона знайде продовження у нових гарних справах, у нових іменах, пам'ятних знаках.

Залишилось гарне враження і від **Кальницького козацького полку ім. І. Богуна** та його патріотичний вплив на зростаюче покоління. Ці добрі справи, які є в Іллінецькому районі слугують прикладом для інших.

Низький уклін Вам, дорогі люди за добру справу, успіхів у вашій праці та міцного здоров'я. Те, що Ви зробили і продовжуєте робити - це потрібно не мертвами, це потрібно живими.

Велике Вам спасибі за все всім, хто допомагав увіковічити світлу пам'ять великого патріота Батьківщини - М. С. Корнійчука, а заодно тих 3200 партизан, які були солдатами тилу 2-ї партизанської бригади.

З такими чудовими, небайдужими людьми, які мені допомагали, пам'ятаючи героїчне минуле нашої країни, я вірю, що світле майбутнє буде у державі. Пам'ять про тих, хто відстоював мирне небо, щастя, віддавав своє життя і здоров'я в ім'я майбутніх поколінь у пам'яті народній повинно жити в віках.

Бажаю всім довгих років життя, міцного здоров'я, мирного неба і щастя, благополуччя і добра, успіхів у праці, удосконалювати патріотичне виховання молоді, відродити добрі традиції минулого, пам'ятати полеглих, героїв, шанувати живих - в ім'я світлого майбутнього України.

Зміст:

★ ПЕРЕДМОВА:

Звужуючи «зону замовчування»

М.Каменюк - Звужуючи «зону замовчування» -3.
М.Пірогова - Тяжіння до пам'яті -5.

★ «НАДРУКУВАТИ ПРАВДУ, ЯКА МУЧИТЬ МЕНЕ РОКАМИ...».

Розповідь Майї Пірогової

Початок війни - 9.
Зв'язок з фронтом. Розвідник - 14.
В Уманській ямі - 16.
Повернення і... подальші дії -19.
Підпілля Таужного - 23.
Волощук. Підпільна Тернівська група- 26.
Міжрайонний підпільний комітет - 29.
На зв'язок з Вінницею. Об'єднання загонів - 31.
Каральні операції і втрати - 35.
Бій у Бубнівському лісі - 36.
З історії Другої партизанської бригади - 40.

Партизанська хроніка

«Вирішили створити крайком...»

Із спогадів А.Микитенка -43.

Правду не можна поховати...

Із спогадів А. Кондратюка -47.

Український штаб партизанського руху засвідчує...

Із спогадів О. Асмолова - 57.

Із спогадів к М. Зимоліна -59

«Відновити правду і справедливість...»

Чекісти відстоювали правду- 62.

СПРАВКА о результатах проверки заявления Бурченко -66.

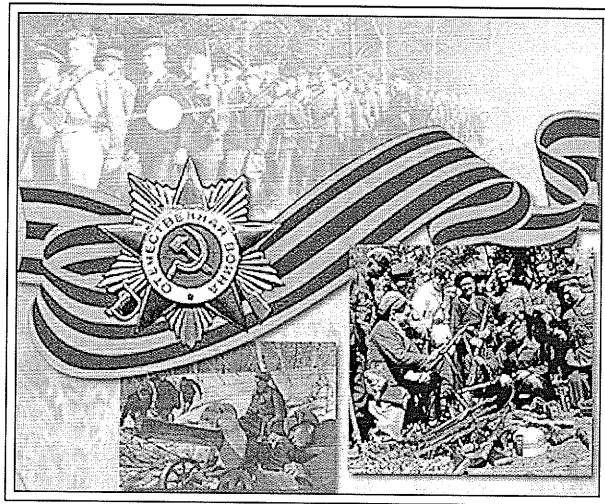
Ще одна «закрита тема»...

Єврейський спротив нацистам під час війни -73.

★ БЕРЕГ ЛЮДЯНОСТІ - БЕРЕГ ДОБРА

Листи і спогади партизанів-ветеранів-77 -107

Лист Петра Кузьмича Близнюка
Листи Речмедіна Валентина Остаповича
Із листів Бойка Івана Григоровича
Спогади Осінцева Павла Антоновича
Із спогадів Рембези Ганни Василівни
Лист Косіловської Софії Ісаківни
Спогади Сікорської Олександри Йосипівни
Спогади Ковпака Кіндрата Івановича
Спогади Івана Стародуба
Розповідь про Васю Черлінка
Спогади Серкова Дмитра Вікторовича
Спогади Сазонової Лізи Григорівни
Спогади Гарнюка Івана Архиповича

Лист Демчука Федора Івановича
Лист від Омельченко В.Г.
Спогади Босого Віктора Євсейовича
Лист Прибельської П.А.
Спогади Веденєєва Сергія Миколайовича
Лист Соколовської Є.Д.
Лист Ящуринської Марії Дмитрівни
Лист Лесняка Івана Гавриловича
Лист Гоголя Івана Сергійовича.

★ РІЗНІ ПУБЛІКАЦІЇ - 108-125

«У НАШІМ ПАРТИЗАНСЬКИМ КРАЮ ... САШКО ЖАЛОВ»

«НАДРУКУВАТИ ПРАВДУ, ЯКА МУЧИТЬ МЕНЕ РОКАМИ...»

«ВСЕ ОДНО ЖИВОЮ НЕ ДАМСЯ», - ВИРІШИЛА ЛЮБА, КОЛИ НІМЦІ ЇЇ ОТОЧИЛИ.»

«МИ НЕ ЗРАДИМО ТЕБЕ НІКОЛИ...»

«НА КРИЛАХ ПАМ'ЯТІ»

«ПОХІД ДО ПАРТИЗАНІВ»

«ЛЕЙТЕНАНТ, ЯКОГО НЕ БРАЛИ КУЛІ...»

«ГАВРОШ-КОТИГОРОШ» ВОЛОДЯ САМОРОУХА»

«Я - КАЛАШНИК. ПРОШУ ПОВАЖАТИ...»

★ ПІДПІЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ 2-ї ПАРТИЗАНСЬКОЇ БРИГАДИ (РАЙОНИ ОБЛАСТІ) -126-132

★ « Я ВДЯЧНА НЕБАЙДУЖИМ...»- 133

Зустріч у Шабелянському лісі
Безстрашна молодість Любки-Голубки
Партизани-інтернаціоналісти
Факти переконують...

СПИСОК партизанів Другої Української партизанської бригади ім. Сталіна -136

Я вдячна небайдужим -140

Художньо-документальне видання

Майя Максимівна Пірогова(Корнійчук)
Юрій Павлович Нагорний

НЕВЛОВИМИЙ САША ЖАЛОВ.
Розповідь доньки партизана

Збережено особливості мовного стилю та орфографії автора

Технічний редактор: Ю.П. Нагорний
Літературний редактор: В.Н. Свідерська
Коректура: А.І. Шевченко, В.Н. Свідерська

Здано до складання: 18.04.2011 р.
Підписано до друку: 25.04.2011 р.
Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Verdana. Друк різнографічний.
Умовн. друк. арк. 16,74
Замовлення № 114
Тираж: 50 прим.

Видавець ФОП Данилюк В.Г.
м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 145
тел.: (0432) 43-51-39, 57-65-44
E-mail: dilo_vd@mail.ru
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 3510 від 25.06.2009 р.

Виготовлювач ФОП Рогальська І.О.
м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 145
тел.: (0432) 43-51-39, 57-65-44
E-mail: dilo2007dilo@rambler.ru
Свідоцтво В03 № 635744 від 01.03.2010 р.

